

1975.

*Анна Кровченко
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ З ПОВСТІ

На даний час все більша кількість дизайнерів використовує повсть в якості матеріалу для створення одягу. Одяг з повсті ручного виготовлення є ексклюзивним, має високі естетичні та ергономічні властивості. Специфічні властивості повсті дозволяють отримувати об'ємно-просторові форми різного рівня складності.

Від форми костюма залежать його образно-виразні характеристики [1, 2]. Вибір способу формоутворення костюма залежить від виду матеріалу і його волокнистого складу та інших параметрів. При формуванні виробів із повсті використовують кардинально інші підходи у порівнянні з виготовленням одягу з інших текстильних матеріалів. Пошук конструктивного та технологічного рішення форми в одязі з повсті є завданням актуальним.

Більшість дослідників виділяє три способи формоутворення одягу: конструктивний, технологічний та комбінований [3]. Розглянемо особливості використання кожного з них при проектуванні одягу з повсті.

Під конструктивним способом розуміють отримання об'ємної форми з плаского матеріалу шляхом його членування на частини заданої конфігурації та розміру. Конструктивне формоутворення одягу з повсті може бути виконане за класичною технологією. Полотно повсті можна кроїти і вироби з неї будуть мати властивості, близькі до властивостей вовняних тканин.

Поряд з цим, одяг із повсті ручного виготовлення найчастіше за тектонічним устроєм відноситься до оболонкових систем і має специфічну властивість – він виготовлюється суцільним без швів та інших характерних для шитого одягу конструктивних елементів. Для цього використовуються пласкі шаблони-блокатори або шаблони книжки [5]. Це є принципово іншим

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

методом формоутворення та потребує подальшого вивчення.

Технологічний спосіб формоутворення в дизайні одягу зумовлений здатністю матеріалів змінювати свою структуру за рахунок розтягання ниток і зміни кутів між нитками основи та утку в тканинах, або розмірів та форми петлі в трикотажі. Натомість повсть має тектонічну структуру, утворену хаотично розташованими волокнами, що зчеплені між собою. Зв'язки між елементами структури в повсті значно сильніші, ніж в тканині та трикотажі, у яких зв'язки утворені системою горизонтальних і вертикальних ниток або рядів петель. У результаті структура повсті майже нерухова. Тому повсть має обмежені пластичні властивості і неможливість її значного деформування в різних напрямках, що ускладнює отримання складних об'ємно-просторових форм типу м'яких драпірувань, фалд тощо [4] (рис. 1).

Рис. 1. Одяг і аксесуари з повсті

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

Технологічний спосіб формоутворення передбачає ще один варіант отримання форми, який застосовується і до виробів з повсті – волого-теплова обробка.

Крім того, валяний одяг має перевагу, яку не мають вироби з тканини та в меншій мірі мають вироби з трикотажу. При виготовленні одягу вручну можливо задавати об'єм на різних ділянках за рахунок зміни їх структури. Це відбувається шляхом використання різних видів розкладки волокон вовни на різних ділянках виробу та при формуванні виробу в процесі увалювання та посадки на манекен [2].

Визначено, що вироби з повсті ручного виготовлення мають істотні відмінності у способі формоутворення у порівнянні з виробами з тканин та трикотажу. Одяг найчастіше виготовляється без швів і об'ємно-просторова форма та силует валяного виробу обумовлюється конструкцією шаблону. При технологічному формоутворенні одяг приймає форму за рахунок варіювання виду розкладки волокон вовни на різних ділянках, а також формування при увалюванні, формуванні виробу на фігурі, волого-тепловій обробці тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлова Т.В. *Основы теории проектирования костюма*. Москва: Легпромбытиздат, 1988. 352 с.
2. Ніколаєва Т.В. *Тектоніка формоутворення костюма*. Київ: Арістей, 2008. 340 с.
3. Пашкевич К.Л. *Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин [Текст]: монографія*. Київ: ПП «НВЦ «Профі», 2015. 364 с.
4. Чепелюк О. *Формоутворення одягу з повсті. Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції : у 2-х т. Київ : КНУТД, 2018. Т. 1. С. 258–260.*
5. Jobson S. *Structural and Sculptural: Complex 3D Shapes in Felt*. Jobbos Publications, 2015. 88 p.